

Alfred Jørgensen: Da mit partis ordfører, det ærede medlem frk. Gudrun Bjørner, på grund af sygdom er forhindret i at være til stede, skal jeg på min gruppes vegne udtale, at således som lovforslagene foreligger her ved tredje behandling med de nu vedtagne ændringer, vil gruppen medvirke til deres gennemførelse.

For mit eget vedkommende er forholdet dette: i overensstemmelse med det syn, jeg stedse har givet udtryk for, sidst ved anden behandling, kan jeg ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse, men vil afholde mig fra at stemme.

Petra Petersen: Jeg har ved anden behandling udtalt, at vi kommunister ikke finder, at alt i disse lovforslag er, som vi kunne ønske det, men de udvalgsberettigede partier, som vil stemme for lovforslagene, befinder sig vel i samme situation. Lovforslagene, som de kommer til at se ud, når de bliver vedtaget, er et resultat af et kompromis på godt og ondt og bærer præg deraf. Vi kommunister vil stemme for lovforslagene, for det afgørende for os er, at der på mange områder finder væsentlige fremskridt sted.

Må jeg uden at komme ind på ændringsforslagene takke, fordi man har taget vort ene ændringsforslag med, og beklage, at man ikke tog det andet. Vi kan ikke følge de kredse, der beklager mellemskolens afskaffelse og forsøger at mane et spøgelse frem om ringere undervisning, dårligere betingelser for de elever, der skal gå eksamensvejen. Vil tillægges det den allerstørste betydning, det vil jeg gerne sige, at de unge, der skal gå den akademiske vej, får en god uddannelse og også de bedste muligheder for at få denne uddannelse. Ikke mindst finder vi, at der bør gives mange flere børn fra småkårshjem denne mulighed, d. v. s. at man skaffer plads på skoler og universiteter for disse børn fra arbejderhjem og andre småkårshjem og giver disse elever økonomiske muligheder for at gennemføre deres studier. I øjeblikket er det jo sådan,

at langt den største del af akademikerne stammer fra det, man kalder de højere samfundslag, men ud over de direkte „læsebørn“ står der tusinder og atter tusinder af børn, der ikke skal gå læsevejen, og de børn må ikke glemmes. Det er i alles interesse, i hele samfundets interesse, at disse børn får en undervisning, der gør dem bedre udstyret til at gå ud i livet, end tilfældet er i øjeblikket, og også muligheder for at fortsætte en boglig uddannelse, hvis de ved skolepligtens ophør skulle ønske det. Det er der efter vor mening ved de foreliggende lovforslag skabt mulighed for. Lad så være, at det er rigtigt, som jeg har sagt det engang under anden behandling, at de love, vi eventuelt nu om få minutter vedtager, i nogen grad er rammelove, men lovenes fremtidige skæbne afhænger i allerhøjeste grad af, hvordan de, der fremover får ansvaret for lovene, vil gøre brug af dem. Det gælder staten, det gælder undervisnings- og finansministeriet, det gælder kommunerne, og det gælder i lige så høj grad lærerne og forældrene.

Det er vort håb, at disse love, der indeholder de nye tendenser på undervisningsområdet, må virke til gavn for den danske folke- og gymnasieskole.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

Udvalget angående forslag til lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af dags dato meddeler stats- og udenrigsministeren under henvisning til forretningsordenens § 19, at han ønsker — så vidt muligt i dag, fredag den 30. maj — her i tinget at give en redegørelse for den seneste udenrigspolitiske udvikling.

Jeg kan allerede nu meddele, at det er min agt at lade stats- og udenrigsministeren give den bebudede redegørelse i begyndelsen af eftermiddagsmødet,

[Formanden.]

Jeg skal udsætte mødet; det genoptages i dag kl. 13²⁰.

Mødet udsat kl. 11⁵⁰.

Mødet genoptaget kl. 13²⁰.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede stats- og udenrigsminister, for at han kan fremsætte den anmeldte redegørelse.

Stats- og udenrigsministeren (H. C. Hansen): For godt 4 måneder siden gav jeg i det høje ting en udenrigspolitisk redegørelse, som sammen, med den efterfølgende debat gav en orientering om regeringens udenrigspolitiske hovedlinje og om partiernes vurdering af enkelte sider heraf.

Jeg vil gerne i dag forud for den politiske debat, der jo normalt afslutter folketingets arbejde; benytte lejligheden til at opsummere enkelte hovedpunkter i den udvikling, som siden da har fundet sted på det udenrigspolitiske område.

Om denne udvikling kan det i almindelighed siges, at spørgsmålet om at udjævne modsætningsforholdet mellem øst og vest og skabe en virkelig afspænding har stået i centrum for opmærksomheden. Visse indledende fremskridt af proceduremæssig karakter er gjort, men der er endnu lang vej tilbage til en løsning af de dominerende storpolitiske problemer. Det ville være for tidligt at sige, at vi har fundet veje og midler, som kan føre frem til en international forståelse og til varig fred.

Et af de centrale problemer er nedrustningsspørgsmålet. Løsningen af dette spørgsmål er af alt afgørende betydning for en tilnærmelse mellem øst og vest, og der er inden for NATO enighed om, at nedrustning under kontrol bør være et af hovedpunkterne på dagsordenen for en konference på højeste plan.

Nedrustningsproblemerne er så komplicerede og så omfattende, at den danske regering har ment at burde indtage det standpunkt, at man for at komme videre

frem bør koncentrere sig om begrænsede forslag, der kan løses ét efter ét, i etaper. På det nordiske udenrigsministermøde i Stockholm i marts måned var der enighed om dette standpunkt, der blev formuleret i en fællesudtalelse fra mødet. Efter de nordiske landes opfattelse må en aftale om indstilling af forsøg med kernevåben, forbundet med et passende kontrolsystem, betragtes som et af de områder, der med en vis rimelig udsigt til resultat kunne benyttes som udgangspunkt for videre fremskridt. En forudsætning for et sådant moratorium, som man kan kalde det, måtte det dog være, at der samtidig som indledning til næste etape træffes aftale om optagelse af forhandlinger om ophør af produktion af kernevåben til militært brug samt om en reduktion af de konventionelle styrker.

Der er efter min mening god grund til at nære tilfredshed med, at der mellem de nordiske lande har kunnet skabes enighed om visse principielle synspunkter på dette område. Der er jo ikke her tale om, at noget af landene har ændret udenrigspolitisk kurs, og i den internationale situation, der foreligger, var det magtpåliggende for de nordiske lande i fællesskab at formulere en generel betragtning i et vigtigt storpolitisk anliggende med det formål at yde et bidrag til bestræbelserne for at opnå en international afspænding.

Som det vil være tingets medlemmer bekendt, har Sovjetunionen i henvendelser til en lang række lande, herunder Danmark, ved et brev af 4. april fra ministerpræsident Khrustjjev givet meddelelse om, at den pr. 31. marts i år har indstillet sine forsøg med kernevåben. Denne beslutning har utvivlsomt haft en ikke ringe propagandamæssig virkning, særlig i de såkaldt uforpligtede lande, i Asien og i Afrika. En vis påvirkning i den vestlige opinion kan nok også spores. Vi må imidlertid endnu en gang gøre os klart, at en ensidig indstilling af atomforsøgene, der ikke er sikret ved international overenskomst og kontrol, ikke fører os et skridt videre på nedrustningens vej. Produktionen af kernevåben kan gå videre og de eksisterende lagre af atom- og brintbomber forøges. Man kunne fristes til at sige, at kernen i hele nedrustningskomplekset netop er muligheden for at nå frem til en aftale om kontrolleret forbud